

Корпоративний аналіз: Коаліційна угода

За мотивами заяви Комітету АПУ з корпоративного права і фондового ринку щодо розділу «Покращення корпоративного управління» Коаліційної угоди, парафованої 21 листопада 2014 року

Як відомо, профільні комітети АПУ подали пропозиції до проекту Коаліційної угоди у відповідних сферах, зокрема, з питань, що стосуються проведення податкової реформи та удосконалення корпоративного законодавства.

Участь у робочій групі учасників парламентської коаліції взяв **Леонід Антоненко**, член Комітету АПУ з корпоративного права, який поділився інформацією про хід переговорів:

Порівняно з першою редакцією Коаліційної угоди розділ, присвячений корпоративним відносинам, суттєво збільшився і наповнився конкретикою.

1. Отримала розвиток тема **створення публічних компаній, що не готові нести тягар публічності, в приватні** шляхом обов'язкового викупу акцій міноритаріїв. Визначено два напрями вирішення цієї проблеми.

По-перше, пропонується надати акціонеру, який володіє більше ніж 95% акцій публічного акціонерного товариства, права витіснення інших акціонерів (так званий сквіз-аут), і при цьому пропонується не обмежувати це право лише тими товариствами, чії акції торгуються на біржах.

По-друге, звертається увага на необхідність вирішення проблеми так званих *баластних* акціонерів, тобто акціонерів, які до 12 жовтня 2014 р. не уклали угоди із депозитарними установами про відкриття рахунків у цінних паперах, а відтак втратили право брати участь у голосуванні на зборах акціонерів.

2. **Захист прав міноритарних акціонерів** не згадується більше як єдиний напрямок реформування законодавства. Це логічно, оскільки сьогодні в більшості компаній майже не залишилось міноритарних акціонерів, за захист прав яких варто було б витратити першочергові зусилля держави.

В Коаліційній угоді згаданий класичний інструмент захисту прав міноритаріїв — врегулювання конфлікту інтересів в корпоративних відносинах шляхом заборони на участь у прийнятті рішень щодо схвалення правочинів акціонерам, які особисто зацікавлені в укладанні та-

ких правочинів. Згадується також похідний позов, як спосіб притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні цієї заборони.

В Пропозиціях АПУ учасникам коаліційних переговорів пропонувалось не застосовувати цю заборону до квазі-публічних акціонерних товариств, більшість незаінтересованих акціонерів в яких становлять так звані *баластні* акціонери. Ця пропозиція була відхилена з огляду на невідповідність рівня деталізації пропозиції масштабу такого документа, як Коаліційна угода.

3. Вперше за багато років розвитку корпоративного права запровадження **корпоративної угоди** визначено як пріоритет на політичному рівні. Це визнання є досягненням Коаліційної угоди. На жаль, політики досі вважають, що ідеологія корпоративної угоди має будуватись за регуляторною моделлю шлюбного договору, в якому, як відомо, сторони можуть діяти лише в межах заборон і гарантій, передбачених законом, і не можуть зменшити рівень прав і обов'язків, закріплених за кожним з подружжя на рівні закону.

Ідеологія корпоративної угоди ґрунтується на зовсім інших підвалинах і полягає в тому, щоби надати можливість *окремим* членам компанії домовитись про застосування у відносинах між ними інших правил ніж ті, що передбачені законом як модель для відносин між *всіма* учасниками компанії як *мінімальний* стандарт захисту кожного з них.

Пропозиція АПУ полягала в тому, щоби підкреслити акценти, які відрізняють корпоративну угоду від шлюбного договору, і включити їх до тексту Угоди. На жаль, цього не сталося з огляду на контрверсійний характер цих пропозицій.

4. Коаліційна угода визнає за необхідне посилити конкурентоздатність ТОВ за рахунок **запозичення ними «ефективних практик» корпоративного управління, що застосовуються в акціонерних товариствах**. Конкретні «ефективні практики» згадувались у Пропозиціях АПУ, однак не потрапили до тексту Угоди через невідповідність рівня деталізації пропозиції масштабу такого документа як Коаліційна угода.

Леонід Антоненко, член Комітету АПУ з корпоративного права

Під ефективними практиками розуміються:

- створення умов для вільного обертання часток у ТОВ, при чому ступень свободи відчуження частки має визначати кожне ТОВ одноставним рішенням учасників;
- заборона на немотивований вихід із компанії;
- заборона на позасудове виключення із компанії.

Підстави для виходу/виключення учасника із компанії повинні бути закріплені у статуті компанії і можуть бути змінені лише одноставним рішенням її членів.

5. Названим, але не конкретизованим у Коаліційній угоді, є такий напрямок зусиль коаліції, як удосконалення механізмів запобігання рейдерству.

Асоціація правників України з задоволенням зазначає, що майже усі запропоновані нею ідеї з покращення корпоративного управління і реформи корпоративного законодавства потрапили до Коаліційної угоди.

Насичення цих пропозицій конкретикою з урахуванням думки більшості членів Асоціації є пріоритетом діяльності Комітету АПУ з корпоративного права і фондового ринку на найближчий час.